

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Titulus X. De Natis ex libero ventre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

tiente, non eximuntur à potestate domini & servitiis ei debitis. Nav. l. c. Cōn. num. 35. Castrop. l. c. num. 5: juxta quod expressè dicitur c. 1. h. t. ubi: *debita tamen & consueti servitia non minus quam antea debent propriis dominis exhibere.* Si quidem ex matrimonio servus se obligare non potuit ad ejus usum, nisi quatenus eo uti potest absque præjudicio domini; quamvis tamen non ita occupandi sunt servi conjugati à domino, ut non possint conveniente tempore matrimonio vacare reddendo debitum &c. quia cum à natura & per Canones habeant jus ad matrimonium, habent etiam jus ad ejus usum, ne aliàs matrimonium sit omnino frustraneum. Ac proinde, seclusa gravi utilitate seu necessitate domini, nequire illum diu impedire servum, ne accedat ad uxorem, esse enim id saltem contra caritatem, imò contra justitiam, vi cuius tenetur permittere moderatum usum matrimonii, tradit Castrop. num. 5. in fine. His non obstantibus, quòd per matrimonium jus domini in servum aliquo modo diminuatur; quòd mirum non est, cum matrimonium ejusque usus jure naturali concessum servo, & servitus non nisi jure gentium introducta. Atqui ex his jam inferitur, posse dominum servum suum conjugatum causa negotiis alicujus

gravis mittere in partes longinquas. Si enim potest homo liber lucrì captandi causà diu ab uxore abesse, tamen si ejus continentia periclitetur, poterit idem servus ob utilitatem domini sui, cuius est Castrop. l. c. non tamen posse eum vendi in partes remotas, quòd eum commodè sequi nequit uxor, & peccati per hoc tantum contra caritatem, vi cuius obligatur quis vitare, dum commodè potest proximi damnum, quale damnum grave patitur servus conjugatus in ea venditione, dum usu matrimonii perpetuò privatur, censet Cōn. d. 31. du. 2. n. 37. peccari etiam per hoc à domino contra justitiam, tenent Sanch. L. 7. d. 22. à n. 8. Ponc. l. c. n. 5. Castrop. l. c. n. 7. cum Gl. in c. 1. h. t. v. *servitia.* Sed neque unquam posse virum renuente uxore se ipsum vendere in servum, habet Castrop. n. 8. citans Gutt. c. 91. à n. 18. eò quòd, etsi vir sit caput mulieris, & gubernator domus, non habeat tamen potestatem sui corporis, sed mulier, adeòque se tradere non possit alteri, ita ut potestatem hanc mulieris diminuatur; his non obstante textu c. *perlatum* est. 29. q. 2. quia ibi talis venditio facta soluto matrimonio per divortium, ut ex Ponc. L. 7. c. 44. in fine. Castrop.

TITULUS X.

De natis ex libero ventre.

Quæst. 201. Cujus parentis conditionem quò ad servitutem & honores sequantur liberi.

1. **R**esp. Ad primum: Quò ad statum libertatis & servitutis filii sequuntur conditionem, non patris, seu matris, quantum est de jure communi; ita ut si mater sit libera, liberi sint filii, etsi pater sit servus; si mater sit serva, servi sint filii, etsi pater sit liber. L. *pañum. c. de rei vind. §. penult. Inst. de jure person. c. fin. h. t.* Quòd verò partus sequatur potius ventrem, qui certus est. L. 5. §. 2. & 3. ff. *de statu homin.* Ratio redditur à D. Thom. communiter recepto in 4. d. 39. q. unic. a. 4. in corp. quòd servitus sit qualitas potius corpus quàm animam afficiens; corpus autem potius à matre quàm patre procedat, utpote in cuius utero formatur, augmentatur, & coalescit. Procedit hoc ipsum etiam, ut si quis filium habeat ex ancilla sua, is sit servus illius, nempe proprii patris. Sanch. L. 7. d. 24. num. 6. Gutt. c. 93. n. 6. Castrop. tr. 28. d. 4. p. 4. n. 2. Arg. L. 2. si *mancip. ita fuer. alienat.* juncta Gl. v. *filium.* Item procedit, si ve proles nata sit ex legitimo matrimonio, si ve non; quia jura in hoc nullum discrimen faciunt. Sanch. n. 8. Gutt. n. 7. Castrop. n. 2. & expressè constat ex L. *servorum. ff. de statu hom. vers. ingenui sunt.* ibi: *nihil refert, an ex justis nuptiis, an vulgò conceptus sit:* vulgò autem conceptus dicitur, qui est spurius. L. *vulgo ff. eod. juncta Gl. v. non licet.* Dixi tamen: *jure communi:* quia, cum servitus sit juris humani, consuetudine alicubi induci potuit contrariam. Sanch. n. 9. Gutt. n. 8. Castrop. n. 1. Molin. tr. 2. d. 33. in fine, juxta c. *licet. h. t.*

2. Porro ut proles induat conditionem maternæ servitutis, requiritur, ut mater & tempore conceptionis, & prægnationis, & partus fuerit serva, ita ut, si uno ex his, etiam brevissimo tempore, fuerit

libera, v. g. prægnationis, etsi aliàs tempore conceptionis fuerit, aut dein tempore partus sit serva, proles nata sit libera, quantum est vi naturalium. Sanch. n. 10. Molin. l. c. Castrop. n. 3. pro ut constat ex §. *sed & Inst. de ingen. & manumiss.* Dixi: *quantum est vi naturalium:* siquidem is non obstantibus, in quibusdam casibus aliter statutum est in jure, nimirum primò, dum ex privata ancilla (licet libera) servus publicis operibus deputatus suscipit prolem, ea unà cum matre evadit serva, juxta L. *fin. c. de servis fugit.* lege ita puniente hoc delictum parentum. Sanch. n. 12. Secundò, si pater libertus seu manumissus post & propter commissam ingratitudinem revocatur in servitutem (uti fieri posse, constat ex c. *liberti. can. 12. q. 2. & Abb. ibi in fine.*) liberi deinceps ei nati sint servi, sequanturque conditionem patris, etsi nati ex matre libera, vel liberta. L. 2. c. *de libert. & eorum liber.* Tertio casu quo mater gerens uterum justo bello capta & in servitutem redacta parit, proles sit quoque serva, eò quòd occasione justì belli beneficium à parentibus acciperit, ne unà cum matre interiretur.

3. Resp. Ad secundum: Filii quò ad familiam, nobilitatem & dignitatem sequuntur conditionem patris, non matris. L. *cum legitimè. ff. de stat. bom.* & ibi Gl. siquidem cum proles esse recipiat à patre tanquam à causa principali & nobiliori principio suæ substantiæ, merito quò ad ea, quæ ad esse & familiam pertinent, & quæ ei annexa sunt, sequitur patrem. Pirh. *ad tit. de natis ex lib. vent. num. 2.* Sanch. l. c. n. 1. procederetque id ipsum, etsi filii sint naturales, & non spurii, habet Castrop. num. 4. Verum id potius videtur esse ex legibus specialibus regni Hispaniæ, quàm de jure communi.

De cætero, quæ hic tractari potuissent de errore conditionis servilis, qualiter is dirimat matrimonium; jam tractata sunt supra, ubi de impedimento erroris. *quæst. 125.*

& seq.

TITU-